

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 2Cdo/110/2024  
Identifikačné číslo spisu: 5118203079  
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2025  
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:5118203079.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EUROCOM Z, s. r. o., Košice, Paulínyho 4, IČO: 31 688 675, zast. AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Košice, Kmeťova 26, IČO: 47 237 406, proti žalovanému R. V., narodenému D., A., zast. JUDr. Peter Váchan, advokát s. r. o., Žilina, Pavla Mudroňa 1191/5, IČO: 47 445 092, o vyslovenie neúčinnosti darovacej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13C/5/2018, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. augusta 2021 sp. zn. 6Co/87/2021, takto

### rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. augusta 2021 sp. zn. 6Co/87/2021 vo výroku, ktorým uznesenie Okresného súdu Žilina z 20. apríla 2021 č. k. 13C/5/2018-168 vo výroku II. o trovách konania zmenil tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % a vo výroku, ktorým žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % z r u š u j e a v e c m u v r o z s a h u z r u š e n i a v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením z 20. apríla 2021 č. k. 13C/5/2018-168 výrokom I. konanie zastavil, výrokom II. žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. V dôvodoch svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že žalobca sa žalobou podanou na okresný súd dňa 31. januára 2018 domáhal vyslovenia neúčinnosti darovacej zmluvy, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam medzi matkou žalovaného K. V. ako dlžníčkou a žalovaným ako obdarovaným. Uviedol, že týmto konaním sa matka žalovaného v postavení dlžníčky žalobcu zbavovala majetku s úmyslom vyhnúť sa zaplateniu peňažného dlhu voči svojmu veriteľovi - žalobcovi.

1.2. Podaním doručeným súdu dňa 29. marca 2021 vzal žalobca žalobu v celom rozsahu späť a navrhol, aby súd konanie zastavil. Dôvodom späťvzatia žaloby bola skutočnosť, že dlžníčka dňa 22. februára 2021 zaplatila žalobcovi svoju peňažnú pohľadávku, z ktorého dôvodu prestala byť podaná odporovacia žaloba dôvodná. Okrem toho žalobca navrhol, aby mu súd proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania. V danej súvislosti poukázal na to, že matka žalovaného ako dlžníčka uzatvorila so žalovaným, s ktorým sú navzájom blízke osoby, darovaciu zmluvu, ktorá bola uzatvorená v prospech

žalovaného. Možno preto konštatovať, že aj správanie žalovaného zapríčinilo dôvod na späťvzatie žaloby. Vzhľadom na to by bolo podľa názoru žalobcu spravodlivé, aby bol žalovaný zaviazaný povinnosťou nahradiť mu trovy konania.

1.3. Nakoľko k späťvzatiu žaloby došlo skôr než sa začalo predbežné prejednanie veci alebo pojednávanie, konajúci súd podľa § 146 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) nevyžadoval súhlas žalovaného s týmto dispozitívnym úkonom žalobcu, a preto po zistení, že sú splnené zákonné podmienky pre postup podľa § 145 CSP rozhodol o zastavení konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žalovanému uložil povinnosť nahradiť ich žalobcovi v rozsahu 100 %. Uviedol, že síce správanie žalovaného priamo procesne nezavinilo zastavenie konania, no žalovaný je blízkou osobou dlžníčky a darovacia zmluva bola uzavretá v jeho prospech. Zároveň poukázal aj na to, že aj správanie žalovaného bolo príčinou, pre ktorú sa viedlo súdne konanie a tiež s prihliadnutím na jeho pasívnu vecnú legitímáciu vyplývajúcu mu zo zákona v prípade odporovacej žaloby, je spravodlivé, aby bol žalovaný povinný nahradiť žalobcovi trovy konania.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného uznesením z 31. augusta 2021 č. k. 6Co/87/2021-228 prvým výrokom uznesenie súdu prvej inštancie z 20. apríla 2021 č. k. 13C/5/2018-168 vo výroku II. o trovách konania zmenil tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %; druhým výrokom žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %; tretím výrokom vo zvyšnej časti, t. j. vo výroku I. ponechal uznesenie okresného súdu z 20. apríla 2021 č. k. 13C/5/2018-168 nedotknuté.

2.1. Krajský súd v odôvodnení uviedol, že v posudzovanom prípade súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď z dôvodu uspokojenia pohľadávky dlžníčkou žalobcu a následného späťvzatia žaloby uložil žalovanému povinnosť nahradiť trovy konania žalovanému. Žalovaný vo svojom opravnom prostriedku, ale aj v štádiu prvoinštančného konania, totiž opakovane poukazoval na to, že žaloba v tomto spore bola dňa 31. januára 2018 podaná na súd voči jeho osobe nedôvodne, argumentujúc, že v tom čase žalobca ešte nedisponoval voči svojej dlžníčke K. V. právoplatným súdnym rozhodnutím o priznaní trov konania. S prihliadnutím na uvedené podľa odvolacieho súdu je zrejmé, že v danom prípade okresný súd pri rozhodovaní o trovách konania nepostupoval správne.

2.1.1. Predmetom tohto sporu bolo určenie neúčinnosti právneho úkonu - darovacej zmluvy, ktorou dlžníčka previedla nehnuteľnosti na žalovaného (svojho syna). Odporovacou žalobou sa žalobca v postavení veriteľa domáhal vyslovenia, že predmetný právny úkon, ktorým sa dlžníčka zbavovala svojho majetku, je vo vzťahu k nemu právne neúčinný, a to za účelom dosiahnutia uspokojenia svojej pohľadávky, ktorá mu však ešte nebola priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť exekúciu. Žalobca správne poukazoval na to, že podmienkou úspešnosti jeho žaloby bolo aj to, aby žalobu v prejednávanej veci podal v zákonnej prekluzívnej lehote troch rokov upravenej v ustanovení § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj to, že dĺžka sporového konania o priznaní pohľadávky, ktorej ochrana má byť následne predmetom konania o odporovacej žalobe, môže túto lehotu prevýšiť.

2.1.2. K tomu odvolací súd uviedol, že judikatúra súdov pripúšťa, aby bola odporovacia žaloba podaná aj v prípade, kedy žalobca zatiaľ nedisponuje vymáhateľnou pohľadávkou, avšak konanie o jej priznaní už začal. V opačnom prípade by totiž spomínaná trojročná prekluzívna lehota znamenala neprípustné obmedzenie jeho práva na prístup k súdu. Ak však nemôže byť o odporovacej žalobe (teda neefektívnosti úkonu žalovaného) rozhodnuté pre dočasnú nevykonateľnosť pohľadávky, mal žalobca možnosť podať súdu návrh na prerušenie konania podľa § 164 CSP, keďže prebiehalo iné súdne konanie, v ktorom sa riešila otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v prejednávanej veci, čo však neučinil (či už v žalobe alebo v reakcii na procesnú obranu žalovaného prezentovanú v štádiu prvoinštančného konania). Ak žalobca tento procesný prostriedok nevyužil a nenavrhol konajúcemu súdu prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 37Cb/97/2008, je zrejmé, že žaloba v tejto veci bola na súd podaná predčasne. Procesné zavinenie na zastavení tohto konania preto nesie žalobca, a nie žalovaný.

2.2. Odvolací súd sa preto nestotožnil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý späťvzatie žaloby v dôsledku splnenia dlhu dlžníčkou (na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia z 15. februára 2021 vydaného Okresným súdom Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37Cb/97/2008) v tomto

prípade pričítal na ťarchu žalovaného. Žalovaný totiž vzhľadom na svoje postavenie ani nemal možnosť vo vzťahu k žalobcovi vykonať úkon, ktorý by odôvodňoval späťvzatie žaloby. Za popísanej situácie dôvod na späťvzatie žaloby nie je možné pripísať správaniu žalovaného. Žalovaný teda nenesie procesné zavinenie na zastavení konania. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, či žalovaný bol/nebol v konaní pasívne vecne legitimovaný, či je blízkou osobou dlžníčky, a či darovacia zmluva bola uzavretá v jeho prospech alebo nie.

2.3. Pokiaľ odvolateľ vo svojom oprávnom prostriedku poukazoval na viacero rozhodnutí všeobecných súdov SR, odvolací súd dodáva, že z ustanovenia § 193 CSP vyplýva, ktorými rozhodnutiami je súd pri rozhodovaní konkrétnej veci viazaný. Je zrejmé, že označené súdne rozhodnutia takými nie sú. Zároveň tak, ako v každom prípade, aj pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania pri späťvzatí odporovacej žaloby je potrebné posudzovať individuálne okolnosti prípadu, no najmä vzťah výsledku správania žalovaného k požiadavkám žalobcu v žalobe.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu čo do výroku I. a II. podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP.

3.1. Dovolateľ dôvodil, že odvolací súd vytkol žalobcovi tú skutočnosť, že žalobca nepodal návrh na prerušenie konania podľa § 164 CSP a z uvedeného dôvodu ustálil, že bol to práve žalobca, ktorý procesne zaviniel zastavenie konania, čoho následkom bolo rozhodnutie o priznanej výške trov konania v neprospech dovolateľa (žalobcu). Uvedená skutočnosť je v rozpore so skutočnosťami vyplývajúcimi priamo zo súdneho spisu, keďže žalobca dňa 31. januára 2018 podal žalobu na súd prvej inštancie (1); žalobca dňa 13. februára 2018 podal návrh na prerušenie konania podľa § 164 CSP, keďže prebiehalo iné súdne konanie, v ktorom sa riešila otázka, ktorá mala význam aj pre predmetné konanie vedené pod sp. zn. 13C/5/2018 (2); z elektronického súdneho spisu vyplýva, že súd konanie prerušil a začal konať so žalovaným až dňa 24. augusta 2020, zaslaním podanej žaloby spolu s výzvou na vyjadrenie sa vo veci (3).

3.2. Dovolateľ má z vyššie uvedeného jasne preukázané, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu trpí jednoznačne vadou zmätočnosti konania, je v rozpore so skutočnosťami nachádzajúcimi sa priamo v súdnom spise a na základe tohto nesprávneho procesného postupu súdu bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenené práve v neprospech dovolateľa, ktorý si splnil všetky svoje povinnosti, konal hospodárne a efektívne, podal návrh na prerušenie konania tak, aby protistrane nevznikli prípadne žiadne trovy konania, a preto uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu dovolateľ považuje za nespravodlivé a nezákonné.

3.3. Dovolateľ poukazuje aj na ďalšie informácie nachádzajúce sa priamo v elektronickom súdnom spise, z ktorých je zrejmé, že Okresný súd Žilina (súd prvej inštancie, ktorý vec prejednával) dňa 23. marca 2020 zaslal žiadosť Okresnému súdu Košice II (súdu, na ktorom sa rozhodovalo v konaní pod sp. zn. 37Cb/97/2008, teda v tom konaní, na základe ktorého žalobca podal návrh v zmysle § 164 CSP), aj ďalšia informácia vychádzajúca priamo zo súdneho spisu, že dňa 13. mája 2020 Okresný súd Žilina opätovne urgoval Okresný súd Košice II o odpoveď. Dovolateľ nemá síce k dispozícii obsah zaslaných správ medzi konajúcimi súdmi, a to Okresným súdom Žilina a Okresným súdom Košice II, ale z obsahu spisu je zrejmé, že konanie bolo prerušené, keďže súd zaslal žalovanému výzvu na vyjadrenie k žalobe až dňa 24. augusta 2020, teda po vyše 2,5 roku odo dňa podania žaloby ešte dňa 31. augusta 2018.

3.4. Dovolateľ má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí bez akýchkoľvek pochybností zmätočnosťou konania, ak odvolací súd vytkol dovolateľovi, že nepodal návrh na prerušenie konania, aj keď z vyplývajúcich skutočností nachádzajúcich sa priamo v elektronickom súdnom spise je zrejmé, že dovolateľ podal uvedený návrh na prerušenie konania v zmysle § 164 CSP, a preto ak to bol jediný dôvod (v zmysle odôvodnenia rozhodnutia tomu tak bolo), pre ktorý odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, takéto rozhodnutie je evidentne nesprávne, napĺňa znaky zmätočnosti konania a porušuje dovolateľovo právo na spravodlivý súdny proces, čo zakladá dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP.

3.5. Dovolateľ navrhol, aby najvyšší súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a zároveň priznal dovolateľovi náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %. Zároveň navrhol odklad právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu podľa § 444 CSP spolu s odôvodnením.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie právoplatnosti a

vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, aj dôvodné.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

9. V danom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom-ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

14. Podstata dovolacej argumentácie dovolateľa vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti uplatnenej v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v námietke nedostatočného odôvodnenia (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu a nesprávneho procesného postupu súdov nižšej inštancie v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania.

15. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu čo do výroku, ktorým dovolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania tak, že žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % a súvisiaci výrok o trovách odvolacieho konania.

15.1. Prípustnosť dovolania proti takémuto rozhodnutiu pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval dovolací súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (sp. zn. 8Cdo/266/2019, 8Cdo/111/2019, 4Cdo/70/2020, 4Cdo/155/2020, 4Cdo/69/2022, 2Cdo/89/2020, 9Cdo/68/2021 a iné). Rovnako sa k tejto otázke vyjadril aj ústavný súd v uznesení zo 17. septembra 2019 č. k. I. ÚS 387/2019-26 a v uznesení z 15. augusta 2018 sp. zn. I. ÚS 275/2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270).

15.2. Napokon, vo vzťahu k otázke prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania dovolací súd poukazuje na závery vyslovené veľkým senátom najvyššieho súdu z 29. septembra 2021 sp. zn. 1VObd/2/2021, podľa ktorých „rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania.“

16. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd považoval dovolanie žalobcu za prípustné a ďalej skúmal jeho dôvodnosť.

17. Tak ako bolo už uvedené, súčasťou práva na spravodlivý proces je aj náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V zmysle § 393 CSP vo väzbe na súvisiace ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, ktoré primerane platí aj pre uznesenie (§ 234 ods. 2 CSP), súd dbá, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo presvedčivé. Presvedčivé odôvodnenie je tak nevyhnutnosťou dostatočne a riadne odôvodneného súdneho rozhodnutia.

18. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že žalobca svojim podaním „Návrh na prerušenie konania“ (č. l. 61 a nasl. spisu) z 12. februára 2018 navrhol citujúc § 164 CSP prerušiť konanie, keď uviedol nasledovné: „Keďže v konaní pod sp. zn. 37Cb/97/2008 sa rieši otázka, ktorá môže mať význam aj pre konanie sp. zn. 13C/5/2018, žalobca týmto navrhuje titulovanému súdu, aby z dôvodov uvedených vyššie prerušil prebiehajúce konanie, a to až do doby, než súd v konaní pod sp. zn. 37Cb/97/2008 na Okresnom súde Košice II rozhodne o veci samej.“

19. Oproti vyššie uvedeným skutočnostiam nepochybne vyplývajúcim zo súdneho spisu je v rozpore konštatovanie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutom uznesení: „Ak však nemôže byť o odporovacej žalobe (teda neefektívnosti úkonu žalovaného) rozhodnuté pre dočasnú nevykonateľnosť pohľadávky, mal žalobca možnosť podať súdu návrh na prerušenie konania podľa § 164 CSP, keďže prebiehalo iné súdne konanie, v ktorom sa riešila otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v prejednávanej veci, čo však neučinil, (či už v žalobe alebo v reakcii na procesnú obranu žalovaného prezentovanú v štádiu prvoinštančného konania). Ak žalobca tento procesný prostriedok nevyužil a nenavrhol konajúcemu súdu prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 37Cb/97/2008, je zrejmé, že žaloba v tejto veci bola na súd podaná predčasne.“ (pozri bližšie bod 15. odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu). O ktorú rozpornosť a zjavnú nesprávnosť odvolací súd oprel svoje rozhodnutie, aj jeho odôvodnenie v súvislosti s priznaním nároku na náhradu trov konania žalovanému so záverom, že procesné zavinenie na zastavení tohto konania preto nesie žalobca a nie žalovaný.

19.1. Konštatovanie odvolacieho súdu je evidentne v rozpore s obsahom spisu a z neho vyplývajúcimi skutočnosťami, pretože žalobca návrh na prerušenie konania založený na č. l. 61 spisu podal, tento však ostal súdmi nižšej inštancie nepovšimnutý (nielen súdom prvej inštancie, ale aj odvolacím súdom, ktorý navyše svoje rozhodnutie oprel o konštatovanie, že žalobca takýto procesný prostriedok nevyužil a nenavrhol prerušenie konania), nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, aby bolo o predmetnom návrhu dovolateľa doposiaľ rozhodnuté. Pričom ale z obsahu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že nepodanie návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 164 CSP považoval odvolací súd za podstatné pre zmenu rozhodnutia okresného súdu o trovách prvoinštančného konania.

20. Podľa názoru dovolacieho súdu uvedeným postupom odvolacieho súdu bolo porušené právo dovolateľa na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia (§ 393 CSP, § 220 ods. 2 CSP a § 234 ods. 2 CSP). Nemožno totiž považovať za presvedčivé také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je v rozpore so skutočnosťou vyplývajúcou z obsahu spisu.

20.1. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 a 3 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f)

CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov; tak ako tomu bolo v prejednávacom prípade.

21. Dovolací súd konštatuje, že uvedené nedostatky odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vo väzbe na dovolateľom namietanú zmätočnosť vadu konania majú v danom prípade za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v § 220 ods. 2 a 3 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne a dostatočné odôvodnenie svojho rozhodnutia. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobcu nielen prípustné podľa § 420 písm. f) CSP, ale tiež dôvodné, lebo je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 431 ods. 1 CSP.

22. Vychádzajúc z vyššie uvedenej argumentácie dovolací súd uzatvára, že v dôsledku žalobcom podaného prípustného a dôvodného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je potrebné napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP) majúc za to, že náprava zrušením len rozhodnutia odvolacieho súdu je v tomto prípade možná i postačujúca (§ 449 ods. 2 CSP). Odvolací súd v ďalšom konaní opätovne rozhodne o náhrade trov konania vo väzbe na obsah spisu a z neho vyplývajúce podstatné skutočnosti a svoje rozhodnutie riadne odôvodní tak, aby jeho obsahová (materiálna) náplň založila nielen jeho dostatočné odôvodnenie a zrozumiteľnosť, ale aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť.

23. Dovolací súd nad rámec uvedeného v súvislosti s rozhodnutím odvolacieho súdu a jeho argumentáciou poukazuje na svoju rozhodovaciu prax (rozhodnutie najvyššieho súdu/veľký senát sp. zn. 1VCdo/1/2022 zo 17. mája 2022 uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR ako R 2/2022, ktoré nadviazalo na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/102/99 uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR ako R 44/2001, rozhodnutie sp. zn. 2Cdo/3/2023), z ktorej vyplýva, že prvým predpokladom uplatnenia odporového práva veriteľa je existencia vymáhateľnej pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi a „vymáhateľná pohľadávka v zmysle ustanovenia § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka je pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať v základnom súdnom konaní.“ V zmysle R 2/2022 je nutné pojem „vymáhateľnosť“ vnímať v zmysle pojmu „žalovateľnosť“ pohľadávky, teda vymáhateľnosť ako vlastnosť pohľadávky nastupuje ešte pred jej vykonateľnosťou. Pohľadávka teda nemusí byť v čase rozhodovania súdu vykonateľná. (pozri aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/13/2023). Súdna prax sa ustálila v názore, že vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka je taká pohľadávka, ktorú možno uplatniť v základnom konaní, inak povedané tzv. žalovateľná pohľadávka (actio nata).

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.